

„Edinost“

baja enkrat na dan, razen nedelj in
raznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na na-
ročbe brez priložene naročnine se uprava
ne odziva.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
samezne številke po 6 stotink (3 nč),
zven Trsta pa po 8 stotink (4 nč).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za več-
kratno naročilo s primernim popustom
Poslana, osmrtnice in javne zahvale do-
mači oglasi itd. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu
Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo
Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase spre-
jema upravništvo. Naročnino in oglase
je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v
ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in
sprejemanje inseratov v ulici Molin
piccolo št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

0 agrarnem vprašanju v Bosni pa Hercegovini.

II.

(Zvrsetek.)

Nikašinić povdarja, da vse to se vrši
tako radi političnih tendencij, katere ima
vlada v svojih namerah. Te namere so v
tem, da more vlada vsaki hip in vsaki naj-
manjši upor zatreti; dalje, da more širiti ka-
toliško propagando med kmeti. Razsodbe po-
litiških gospod so pogostoma krivične, in
sicer nasproti kmetom. Tem odjemlje uprava
servitute ter jih oddaja posestnikom. Najem-
niku se jemlje njegovo kmetijsko pravo;
najemnik je prisiljen iti med dninarje, in tu
pa tam ga izganja žendarmarija z zemlje, na
kateri se je rodil in izredil.

S takim postopanjem je uprava
vzbudila občo nevoljo proti
sistemu.

Nikašinić pravi, da takih razmer ne
najdeš z lepa več po vsej Evropi, in da do-
biš poseben pojem o kulturi, ako primerjaš
omejen turško in pa današnjo deželno upravo
teh dežel.

Se na jedno razliko treba opozoriti. Pod
turško upravo, kakor že omenjeno, je dobi-
val gospodar svojo tretjino še le v skednju,
in pri tem je najemnik poprej odzvel od pri-
delka toliko, kolikor je potreboval za seme;
še le potem so odzveli desetino, in od tega,
kar je ostalo, je vzel gospodar tretjino. Turški
zakon pa je nova uprava porušila tudistem,
da mora najemnik dati tretjino tudi o-
d semena, katero je potreboval.

S takim postopanjem je nova uprava
provzročila kmetu in s tem naseljenju tako
položeno, da mu od truda ne preostane nič,
in da je zanj slabše, nego da bi kod drugod
šel med dninarje.

V turški cenilni komisiji so bili 3 člani
iz naseljenja in le eden državni uradnik;
pod sedanjo upravo je pa, vsled naredb od 1880,
ta komisija sestavljena tako-le: 1 deseti-
nar (uradni organ), 1 zaupnik okrajnega na-
čelnika (uradni organ); gospodar ali njegov
zastopnik, 1 cenilec, ki ga imenuje najem-
nik.

Če pomislimo, da se po novi naredbi
meri tretjina gospodarjeva na podstavi de-
setine (za davek), je pač umevno, da gleda
gospodar na več desetino, da bi se vsled
tega zvečala tudi njegova tretjina. Vlada
organa sta seveda tudi za ugodno desetino;
po takem so v cenilni komisiji trije člani za
višo desetino in le eden je za manjšo. Člen,

ki je v komisiji v interesu najemnika, ne
more proti ostalim trem členom nič opraviti,
in ga tudi ne poštajo, pač pa pogostoma
prezirajo z zaničevanjem v slučaju, da bi
opozoril na kako napako ob izvrševanju ce-
nitve. Tu pa tam se je pripetilo, da je okr.
načelnik še kaznoval cenilec najemnikovega,
ako se je šel pritožiti radi cenitve. Istotako
se mu godi na okrožni gosposki ali najvišji
deželni instanci.

Nikašinić trdi, da niso redki taki slu-
čaji, ko pritoževalce devajo — v ječo, in da
v vsem tihi popolen sistem. Hude so
besede, s katerimi pisatelj izraža svojo ne-
voljo. On pristavlja, da so državno desetino
z raznimi razglasi poviševali po maksimalih,
da bi bilo toliko več dohodkov. Te razglase
navaja od besede do besede v odločilnih
stavkih.

S poviševanjem je nova vlada dosegla,
da so se v prvih letih okupacije dohodki iz
desetine podvojili. V delegacijah so potem
izvajali, da mora kmetijstvo v Bosni pa Her-
cegovini vendar napredovati, ako je bilo
možno desetino povečati. To pa je le reklama,
o kateri se čudi tisti, ki pozna stvari. Vse
to povečanje dohodkov iz desetine se je do-
seglo le vsled strogosti v izvrševanju ome-
njene nesrečne naredbe od l. 1880. Tudi tu
rabi Nikašinić hude besede, s katerimi ob-
soja ves ta sistem.

Desetina se določuje le na papirju; v
resnici se pobira štirikrat toliko,
nego za turške uprave. Ta štiri-
krat povečani znesek je razviden iz prelimi-
nara, ki ga uprava predlaga delegacijama.
Neporušna resnica pa je, da bos-
niška vlada pobira desetino in
drugih davkov za 50 odstotkov
več, nego je preliminarno, in
to je možno dokazati tudi iz
sklepnih računov! Teh računov pa
ne vidijo nikdar ne kmetje, niti zakonodavni
zastopi. Financije, katere so v vsaki državi
predmet največje javnosti, so v Bosni pa Her-
cegovini največja tajnost.

Da bi čitatelji laže umeli, kako se uni-
čuje kmečko ljudstvo v okupovanih deželah,
ponavljamo, da se desetina danda-
nes pobira v denarju. To pojasnimo
v naslednjem članku s konkretnimi šte-
vilkami.

Ypsilon.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 30. maja 1901.

O položaju. Dunajski poročevalci pra-
ške »Politike« meni, da zbornica poslancev,

moji duši boj na življenje in smrt — a prvi
je zmagal. Od svoje svatbe se te nisem
vspomnila; — zakonska zvestoba mi je bra-
nila to! Danes pa prvič grešim proti svojem
soprogu. Proti soprogu? — On sam me je
pripravil do tega greha. Ti pa, o Bog! —
odpusti mi moj greh, odpusti sren, katero se
bojazljivo plazi okolo vrat izgubljenega raja,
okrog groba najsvetejših občutkov. Odpusti
mi Ciril! Bila sem otrok, smijala sem se zali-
krsti, ne znajoča, da v njej počiva moja
ljubezen!

Vse se jej je vrtilo naokrog, glava jej
je gorela, udje se tresli. Položila je čelo v
dlan ter vzdihnila globoko. Tiho je bilo v
tej sobi kakor v grobu, v katerem so bili
pokopani mir, zadovoljnost, domača sreča.
Samo zibelka, v kateri sta spala otroka, se
je rahlo gugala sem ter tje kakor nihalo
na uri.

Klarica je dvignila glavo.

»Ali ti res ni povedal, da odhaja?«

»Niti besedice.«

»Pojdem torej sama pogledat k dru-
žini.«

predno odide na poletne počitnice, reši mej
drugim: predlogo o vodnih cestah, zakonski
načrt o lokalnih železnicah, in proračunski
provizorij. Debata o vodnih cestah da se bo
vlekla na dolgo, nasprotno pa debata o pro-
računu ne bo imela velikih dimenzij, ker so
vse velike stranke pripravljene omejiti se le
na izjave.

»Information« pa je dobila od nekega
poslanca desnice dopis, v katerem omenja
dopisnik glasov iz vrst Jugoslovancev, da bi
isti glasovali proti proračunskemu provizoriju.
Dopisnik pa odsvetuje to, mené, da še le o
proračunski debati pride čas, ko stranke do-
ločijo svoje politično stališče nasproti vladi.
Odrekanju proračuna da je namen, vreči
parlamentarno vlado s parlamentarnimi sred-
stvi. To ministerstvo pa da je uradno mini-
sterstvo, imenovano od cesarja, in za hip ne
bi niti mogli postaviti parlamentarnega mi-
nisterstva na njegovo mesto. Ako bi torej
tudi dobili večino za odklonitev proračuna,
bi brzkone ministerstvo — ne bilo žrtev tega
sklepa, ampak parlament. Odklonjenje pro-
računskega provizorija bi bilo torej za hip le
demonstracija brez aktualnega pomena. Ju-
goslovani pa da pripadajo ravno tistim
strankam, ki obsojajo vsako obstrukcijo in
ki hočejo le po parlamentarnem potu priti do
svojega cilja. A baš sedanjemu ministerstvu
se je posrečilo, da je vspostavilo delavnost
parlamenta. Že ta moment da je veletihnega
pomena. Dopisnik priznava sicer, da podre-
jeni organi, vzrasli v duhu prejšnjih časov,
mnogo greše proti Slovincem in da imajo
le-ti dovolj razlogov za tožbe; ali vendar
meni, da osrednji vladi ni smeti odrekati
spričevala, da od volitev sem ni ustvarila
nobenih konkretnih dejstev, ki bi dajala po-
vod za opravičene tožbe. Opravičenih vzro-
kov za tožbe da je le proti ministrom pra-
vosodja in finance, ne pa proti skupni vladi.
Če bi pa odrekli proračunski provizorij, bi
zadeli skupno vlado, ne pa posamičnih mini-
strov.

Dopisnik se sklicuje tudi na to, da se
zgradi 210 kilometrov glavnih železnic, ki
bodo teklo po slovenskih tleh, da se ohrani
ali morda poviša dotacija za »slovenski« gimna-
zij v Celju in želi torej, da ne bi nekateri
vročekrvneži, ampak razsodni politiki prevzeli
vodstvo jugoslovanskih poslancev.

Dobro, dobro! Le škoda, da ni mož
malce pokukal v naše primorske pokrajine,
ko že govori, da imamo Slovinci le proti
ministrom finance in pravosodja vzrokov za
tožbe. No, hočemo pa mi priskočiti v pomoč
njegovi — orijentaciji in mu dokazati, da je

Pestunja jo je pogledala začudeno. To
besedo je čula danes prvokrat od nje.

»K družini? Saj sva tukaj samo jaz in
stari orač Jožef; jaz sem tu v sobi, Jožef pa
je šel domov pred večerom.«

Klarica se je zamislila.

»Pojdem pogledat okrog hiše. Ko bi
Zamecki prišel, reci mu, da se kmalu vrnem.«
Vstala je, se oblekla, ogrnila velik ogrtač
okrog sebe ter, sklonivši se nad zibelko, po-
ljubila jednega otroka za drugim, toda tiho,
da bi ju ne zbudila, ter šla ven. Že je bila
temna noč; na zahodni strani je bliskalo in
vihar je jel stresati glave spavajočih dreves.

Klarica je odšla skozi vrata, odtoč na
cesto ter polagoma čez vas in ker je cesta
vodila dalje, šla je Klarica po njej počasi
naprej, od Toužetina proti Kamenici. Toda
njene misli so rojile v njej predaleč, da bi jo
mogle spomniti na povrnitev domov. Luč
bliška jej je osvetljevala pot, grom je rohnél
nad Ročevskimi lesovi — toda Klarica ni
opazila ničesar.

Še le, ko se je zablistalo tesno nad
njeno glavo, ter takoj za bliskom zaropotal

le en sam avstrijski minister, proti kateremu
res nimamo povoda da bi tožili, ali ravno ta
je slučajno — češki minister-rojak in brez
resorta.

Državni zbor. (Zbornica poslancev).
Včeraj je torej zbornica pričela razpravo o
vladni predlogi, ki bo zahtevala težkih mili-
onov: o predlogi za gradnjo kanalov. Ali gos-
podu Körberju so ta cena ne vidi previsoka,
ako doseže žnjo, kar misli doseči — ozdrav-
ljenje našega parlamentarnega življenja. Raz-
prava je bila mirna in stvarna, dokler ni pri-
šel do besede župan dunajski dr. Lueger...
ali o tem pozneje, niže doli.

Za poročevalcem posl. Mengerjem je prvi
prišel do besede Vsenemec Wolf, ki je po-
vedal, da on in somišljeniki tudi to gos-
podarsko vprašanje presojajo z višine svojega
vsenemskega mišljenja. Niso sicer zadovoljni
z vso predlogo, vendar pa pozdravljajo z ve-
seljem uravnavo rek in pa okolnost, ker vi-
dijo v čeških kanalih pripravo za — cari-
narsko-politiško zvezo z nemško državo. Ko
so govorili posl. Rapoport in Kubeck
(za) in Prašek proti — le-ta je posebno
povdarjal, da predlogi nedostajajo finančnega
načrta — so pretrgali sejo, ki se je potem
nadaljevala zvečer.

V večerni seji je takoj za prvim govor-
nikom, posl. Peschka, govoril ministerski
predsednik Körber in je povdarjal, da gre
tu za visokopomembno akcijo splošne gos-
podarske važnosti. Ni pričakovati, da bi kanali
tako nosili obresti od investiranega kapitala,
ali vodne ceste bodo donosale velike koristi
skupni domači produkciji in začno novo dobo
gospodarskega razvoja. Vzlasti je povdarjal,
da kmetijstvu kanali ne donesejo nobene
škode.

Glavni govornik proti je bil princ
Schwarzenberg, ki je podrobno označe-
val svoje in svojih somišljenikov stališče na-
sproti tej predlogi. Oni bi hoteli najprej
uravnavo rek in potem še le naj pridejo ka-
nali na vrsto. Kanali, kakor jih misli pred-
loga, odprejo vrata inozemstvu in bodo na
škodo kmetijstvu. Kar se tiče finančijelne
strani, ni razvidno, od kje se vzame pokritje.
Zato bodo on in somišljeniki glasovali proti
predlogi, z izrečno pripombo pa, da urav-
navo rek pozdravljajo najsimpatičneje.

Na to je govoril glavni govornik za,
dr. Lueger. To se pravi: je hotel govoriti!
Ni pa mogel, ker mu Vsenemec niso dopu-
ščali tega. To kaže, da je mož prav teme-
ljito obsovažen pri gardi Schönererjevi. Čim
je začel govoriti, so se Schönererjanci začeli
glasno razgovarjati med seboj smejati, kri-

grom, priletele so njene razpršene misli sku-
paj kakor tice v grmovju. Klarico je jelo
biti strah; jela je premišljati, kje da se
nahaja.

Še jeden blisk. — Klarica je zagledala
sivkasto cerkev — pokopališčno obzidje —
črne in bele križe za njim in mraz jo je
spreletel. Ali je mogoče to? Saj je še le par
minut, odkar je šla z doma! Ali je to ne-
mara omama? Počakaj, da, zopet je zabli-
skalo — sedaj! Zopet ona in ista slika. No-
benega dvoma ni; Klarica se nahaja v
Kamenici. Vzdignila se je urno ter zdirjala
nazaj. Toda ni prišla daleč; debele kaplje
dežja so jele padati po drevju; bliski so se
križali kakor bi nebo gorelo; grmelo je, ka-
kor bi se v oblakih vršila krvava vojna;
zemlja se je tresla in bobnela, da so kar šipe
žvenketale v cerkvenih oknih.

Na vrnitev domov ni bilo niti misliti.

Klarica se je zopet obrnila ter je, kakor
proganjana po nočnih pošastih, zbežala preko
vasi k župnišču. V oknih ni bilo nikjer luči.
Pot od cerkve ni bila dolga, toda predno je
Klarica dospela k župniškim vratom, že ni

PODLISTEK

14

Na razpotju življenja.

Vaška slika; češki načrtal L. L. Hrdina; posl. Podravski.

»Kdo me je odnesel v posteljo?«

»Jaz sama.«

»Kaj si vedela —?«

»Zaslišala sem nekaj zamolkli padec v
kuhinjo ter zdirjala sem.«

»Kaj je počel on?«

»Odšel je ven besen; pri vratih sva se
srečala.«

»On mi torej ni prišel na pomoč?«

»On se za vas niti zmenil ni.«

»Niti me pomiloval?«

»Ne.«

»Torej to vendar le niso bile sanje! Oh,
moj dragi, revni Ciril! Ti si bil boljši, tme
nisi klet, ti si v najhujši bolesti še molil
za me! Videla sem pred kameniško cerkvijo,
kako se gibljejo tvoje ustnice; vedela sem,
da so te tvoji rojaki le z nasiljem postavili
tjakaj. Napuh in ljubezen sta bojevala v

žati in vslikati. Postalo je bilo tako »zihavno«, da je moral predsednik sejo pretrgati za 10 minut.

Ko se je seja zopet začela in je dr. Lueger zopet skušal govoriti, ponavljali so se isti prizori. Okolo govornika se je sicer zbrala vsa zbornica, izvzemši jedine Vsenemee, ki je odobraval izvajanja Luegerjeva, ali hrupa ni mogla udušiti, ki je bil tolik, da na tribinah niso umeli ničelne besede govornikove. Predsednik je obžaloval, da mu poslovni red ne daje nobenega sredstva na roko, da bi mogel nastopiti proti takemu žaljenju dostojanstva zbornice. Vsenemee Berger mu je odgovoril, da ti prizori niso naperjeni proti zbornici, in tudi ne proti predsedniku, ampak jedino le proti dru. Luegerju, ki zatira nemški čut v učiteljih in nameščencih Dunaja. In pridodal je zelo laskavo zatrdilo, da Vsenemee zaničujejo Luegerja. Na to so Vsenemee, viharo klicaje: pfui!, zapustili dvorano, a dr. Lueger se je revanširal s tem, da jih je imenoval ničvredne veleizdajice! Sejo so zaključili ob 11^{3/4} zvečer, a svet bo moral počakati na stenografični zapisnik, ako hoče izvedeti, kaj je dr. Lueger govoril o vodnih cestah.

Iz delegacij. Ogrska delegacija. Vojni odsek ogrske delegacije je razpravljal včeraj o rednem proračunu vojske. Razprave so se udeležili posl. Ugron, Gajary, Horanszky, Bolgar, Ernst, Pulszky, poročevalci Münich in ministerski predsednik pl. Szell. Vojni minister Kriehammer je odgovarjal na različna vprašanja. Rekel je, da se o sestavi proračuna za vojsko vedno jemlje obzir na finančni položaj države. Vprašanje o nabavi novih topov se študira z največjo opreznostjo in se delajo najnatančnejši poskusi z novimi modeli. Uvedenje dvestoletne službe bi zahtevalo težke finančne žrtve. Delajo se poskusi za spremembo infanterijskega vežbovalnika. Zdravstvene razmere med vojaki so se zboljšale, odkar se daje istim boljša hrana. Redni vojni proračun so odobrili.

Ujedinjenje hrvatske opozicije. Ko se je bil klub stranke prava odločil za inicijativo v ta namen, da se združijo vsi opozicijski življenji na Hrvatskem na zločno delo in opozicijo proti vladajočemu sistemu, je bil ob enem pozval načelnika sedanje koalirane opozicije (obsegajoče stranko prava in neodvisno narodno stranko), profesorja in posl. dra. Šandorja Bresztyenszkega, naj on prvi izreče svoje mnenje o tem koraku kluba stranke prava. V včerajšnji »Hrvatski« se je dr. Bresztyenszky odzval temu pozivu in je ob enem odgovoril tudi na vprašanje kluba čiste stranke prava, da-li misli vstopiti v stranko prava? Ta poslednja je namreč tega mnenja, da ne bi bilo naravno, ako bi Bresztyenszky vodil pogajanja, dokler ne poda take izjave!

Jedro odgovora dra. Bresztyenszkega je nastopilo:

On odobruje započeto akcijo in želi, da bi ne bila odložena radi nikakih vprašanj, najmanj pa osebnih. On sam je pripravljen takoj umakniti se s političnega pozorišča, ako bi zahteval tako le jeden od obstoječih opozicijskih klubov. Za sedaj ne more dati obljube, da vstopi v stranko prava. Ako pa se vsa državnopravna opozicija združi pod imenom stranka prava, jo hoče zaprositi takoj, da tudi njega vsprejme v svoje vrste. Če pa ne pride do takega ujedinjenja, potem ne vstopi v nobeno obstoječih strank! Ako pride

imela več ni niti suhe na sebi. Tudi ondi niso svetili.

Klarici je bilo žal, da jih mora buditi. Ujma je razgrajala; prestrašila se, misleča si, da se je pripetila kaka nesreča. Toda bolje je vendar to, nego iti kam drugam pod streho. Kaj bi jeje rekli ljudje? — Naj bi šla k župnišču, ker že ni več daleč. In kdo ve, kakšna govornica bi se nastala iz tega?

Potrkal je na vrata.
Nihče se ni oglasil.
Potrkala vdrugič.
Kmalu so se približali lahni koraki.
Marjeta je odprla.
»Kdo je tukaj?«
»Jaz sem, mati!«
»Ti, Klarica? — v takšnem vremenu?!«
— Kaj se je zgodilo?«
»Nič hudega, prihajam vas obiskat.«
»Po noči?«
»Kaj morem za to, da me je vjel dež. Bilo je tako lepo, ko sem šla z doma, a sedaj — — —«

(Pride še.)

do pogajanj med obstoječimi strankami, bo priporočal ujedinjenje pod imenom »stranka prava«. V slučaju, da ne pride do ujedinjenja, bo pa delal za koalicijo vseh opozicijskih strank vsaj v vseh onih vprašanjih, ki se nanašajo na ujedinjenje in neodvisnost naroda hrvatskega.

To bi bilo torej jedro odgovora odličnega profesorja in politika dra. Bresztyenszkega. Kakor vsikdar, se je dr. Bresztyenszky tudi v teh izvajanjih pokazal čistega, nesebičnega in tudi razsodnega patrijota, ravnojočega se vsikdar po reku: Salus publica suprema lex... Najprej blaginja naroda, potem vse drugo!

Ali za nas je posebno zanimivo tudi utemeljevanje, ki je je dal g. dr. Bresztyenszky svojemu odgovoru. O tem utemeljevanju moramo reči isto, kar smo rekli o govoru dra. Herolda, priobčenem predvčerajšnjim na uvodnem mestu tega lista: da je mnogo v njem tudi za našo domačo slovensko porabo! Zato jih hočemo priobčiti v tem listu. Ko bodo čitatelji čitali izvajanja gospoda dra. Bresztyenszkega, se bodo nehote spominjali tistih »Mislij«, v našem listu, ki so nam — gotovo nezasluzeno — provzročile toliko napadov od Kranjske sem.

Tržaške vesti.

Lepa slavnost. Vrlji narodnjak pri sv. Jakobu v Trstu, gospod Luka Seražin, bo praznoval dne 31. t. m. svojo srebrno poroko. Ako pomislimo na ljute boje, ki so jih zadnjih 25 let prestali tržaški Slovenci, župljani sv. Jakoba v Trstu, na narodnem in cerkvenem polju in ako pogledamo na lepe vspehe, ki so jih v vkljub vsem nasprotstvom dosegli, moramo pač priznati velike zasluge onim možem, ki so to borbo vodili. In v prvi vrsti meij vsemi je vedno stal g. Luka Seražin, pošten, vstrajen, požrtvovalen — vselej tudi odločen.

Ni bil nikdar navajen obešati svoje delovanje na veliki zvon. Nikjer ni iskal ni pohvale ni priznanja, veselil se je samo, če je njegovo delo imelo vspeha. Tudi svojo srebrno poroko je odločil praznovati tiho in skromno. Da bi pa imel slovenski narod tudi od tega koristi, je daroval za družbo sv. Cirila in Metodija 50 kron, za zavod sv. Nikolaja 25 hron in za dijaško kuhinjo 25 kron.

Tudi mi se pridružujemo njegovemu slavlju in kličemo vrlemu slovenskemu možu: Na mnogaja!

Tak je njihov liberalizem! V včerajšnji seji zbornice poslancev je minister za nauk in bogočastje odgovoril na interpelacijo italijanskih poslancev radi imenovanja župnika Zamliča členom deželnega šolskega sveta za Istro. Minister je odgovoril v glavnem: Predlog naučne uprave za imenovanje župnika v Voloskem členom deželnega šolskega sveta je bil stavljen, kakor predpisuje zakon, v soglasju z višimi oblastmi. Proti osebi predlaganec ni bil prijavljen noben prigovor, po katerem bi bilo soditi, da ni dostojen te časti. Ker pa je bil za zadnji dve trileti — po želji, izraženi od škofa poreško-puljskega — imenovan kanonik v Citanovi, Druscovich, je trebalo to pot ustreči želji drugih dveh škofov, tržaško-koperskega in krškega.

Ta odgovor ministrov je zelo poučen za naše primorske razmere: konstatirano je tu, da so naši škofje razdeljeni v dva tabora in da vlada je skozi dve trileti ustrežala manjšini našega episkopata, da-si jej je jasno pravila ista oficijelna statistika sama, da dela s tem vnebovpijočo krivico večini prebivalstva! Vnebovpijočo, ako vzamemo v poštvo vso sestavo deželnega šolskega sveta istrskega!!

Ali še bolj, nego ta ministrov odgovor, je značilen komentar, ki ga je napisalo k temu glasilo naše magistratove klike.

Kako se lovi! To je že groteskno. Z jedne strani bi revše rado brailo načelo, da je taka imenovanja vršiti v soglasju s poklicnimi činitelji, na drugi strani pa bi hotelo zopet dokazati, da naučni upravi ne treba poštovati večine teh činiteljev, ampak manjšino; torej ne škofa v Trstu in Krku, ampak onega v Poreču! Na pomoč pa so mu morali priteči juristi iz — starodavnih časov, s staroveško teorijo o »pars maior« in »pars melior«. Naše tri škofe je torej razdelil na dva dela: na eno stran postavlja veči del, na drugo stran manjši, zato pa — boljši del. Veči del sta škofa Šterk in Mahnič, boljši pa — to se umeje — Flapp. A stari juristi da so učili, da mora vladati boljši del! Ergo: vlada mora poslušati samo škofa

Flappa, recte: italijansko manjšino v deželi! Potem ni čuda, da je laško glasilo došlo do zaključka, da že po najelementarnejem pravnem čutstvom (Če tudi staroveškom! Op. ured.) je bilo pričakovati, da bo imenovan italijanski duhovnik.

Takov je ta njihov liberalizem: manjšina naj zatira večino!

Laško glasilo navaja proti imenovanju Zamliča tudi to, da je tudi slovanski agitator. V prvo: to ni res, ker je Zamlić — če tudi zvest sin svojega naroda — vendar miren in koncilijsen do skrajnosti. Pa čudno: namišljeni agitator Zamlić naj bi ne smel biti člen deželnega šolskega sveta, resnični laški agitator in narodni laški šovinist v Poreču pa naj bi kar gospodoval in določal člene istemu šolskemu svetu! Tak je laški liberalizem.

Po nedosežni impertinenci naravnost klasičen je pa ta-le argument: absolutna večina laških šol, po številu in po vrednosti. O ti železno, nesramno čelo ti, brez zmisla za najprimitivnejšo pravo. Torej iz zločina, ki ga deželne oblasti delajo na škodo večini prebivalstva s tem, da jej vskračajo šole, da-si od nje strogo in brez usmiljenja iztirjajo vse davščine za šole, naj bi jim še nastajali privilegiji, naj bi prihajala pravica za vršenje — novih krivic! Ker torej laški signori ne dajejo našemu ljudstvu šol, zato naj bi imeli tudi pravico izključiti naš življenjski deželni šolskega sveta, da večina prebivalstva sploh ne bi bila zastopana v tej korporaciji in da bi sploh ne bilo nikogar, ki bi kazal krivico, ki se godi večini, in bi manjšina mogla gospodariti po svoji volji in nemotjena od nikogar! Vnebovpijoča krivica naj bi opravičevala nadaljno krivico! Tak je njihov liberalizem, takovo je njihovo pravicoljubje!

Še jeden klasičen izrek laškega glasila treba pribiti. Meni namreč, da naučna uprava bi morala postopati v soglasju z deželnim odborom, ker ta je tisti, ki plačuje stroške za šole! Ali ste ga čuli? Ne ne, to ni tako, kar laže to — nespoštovano glasilo. Deželni odbor ne plačuje čisto nič, ampak davkoplačevalci so tisti, ki plačujejo!! Avtokratizem laški pa zahteva, naj odloča le samovolja samodržcev po raznih uradih vse, ljudstvo pa naj je — nihče! Takov je njihovi liberalizem!

Na zvršetku postaja pa revše — smešno, ko se postavlja v pozitivno in grozi ministru, kako mu bodo laški deputati v proračunski razpravi svirali, da mu bo kar šumelo po ušesih.

V tem slučaju je bil le mal korak od impertinence do smešnosti. Liberalni pa so ti laški — šarlatani, ki svojih pretenzij ne morejo podpirati drugače, nego da — predpostavne juriste kličejo iz grobov.

Pogreb pokojne Ljudmile Pertotove v Barkovljah je pokazal vnovič, kako spoštovana in priljubljena je vsem Barkovljanom in tudi drugim okoličanom rodbina Andrej Pertotova. Udeležba na pogrebu je bila naravnost ogromna. Ljudij je došlo od raznih strani okolič in iz mesta. Ko so bili obredi na pokopališču že blizu dovršeni, je bil zadnji del sprevoda še pred cerkvijo. Zbor pevskega društva »Adrija« je peval žalostinke pred hišo žalosti, v cerkvi in na pokopališču. Sploh se je pokazalo povsodi iskreno sočutje na nesreči, ki je zadela to rodbino — značajev.

Imenovanja. Manipulacijski dnevničarji: Ernest Mayer, Egidij Grosich in Leopold Smocich v Pulju, Anton Fachinetti v Trstu, in Eran Ramor v Gradeu so imenovani poštinski asistenti v okrožju tega ravnateljstva.

Pozor! Na predstavi »Rokovnjačev« v Barkovljah in v Šklednju in na drugih javnih narodnih veselicah se bodo razprodajale razne razglednice, založene na korist družbe sv. Cirila in Metoda. Razprodajala pa bo jedino gospica V r a b e c, ali pa njena namestnica, ki bo imela posebno znamenje. Toliko na znanje slavnemu občinstvu, ker se čisto dogaja, da se razprodajajo razglednice privatnega podjetja, kar zasluži le zasebnim namenom.

„Rokovnjač.“ Vest da se vendar uprizore toli željno pričakovani »Rokovnjači« je vzbudila občemu zanimanju med našim občinstvom. Mnogokateremu se zdi čudno, da se upajo naši diletanje uprizoriti tako veliko in težko dramatično delo, posebno, ker jim stoji toliko ovir na poti. Mi pa, poznavajoči navdušenost in ustrajnost naših diletantov, smo uverjeni, da vkljub vsem oviram izvedejo igro kolikor se da dovršeno. Zato kličemo vsem prijateljem

naših »Rokovnjačev«: prisrčni »na svidenje« v nedeljo v Barkovljah!

Bratovščine v Šklednju. Iz Šklednja nam poročajo, da zahtevajo tamošnje žene in dekleta naj bi vse nove zastave, katere misli g. župnik nabaviti za novoustanovljene bratovščine, imele na jedni strani sliko slovanskih apostolov sv. bratov Cirila in Metodija in svedea slovenski napis. Ako bi gospod župnik ne ugodil tej zahtevi, naj si zapomni, da se razrušijo vse njegove bratovščine. Saj vidimo, kako se v njegovi hiši zasramujejo Slovenci in kako se v njegovi hiši nasproti nedolžnim Slovincem rabi beseda »ščavci«! Ali ima ljubezni do cerkvenih slavnosti oni, ki je takim načinom spodil iz cerkve izvrstni pevski zbor »Velesile«?

Cerkev v Šklednju hodi za Slovence slovensko-katoliška, za Italijane pa italijansko-latinsko-katoliška. In tako naj bodo tudi svečeniki!!

Doneski k poglavju: »Kako nas imajo radi!« Po tržaških gledališčih dajajo, razun laški, tudi nemške, francoske, angleške in drugojezične predstave in sedaj se nam obe-tajo tudi — čujte! — madjarske opere v gledališču »Politeama«. Torej vsi ti tuji dobivajo odprte roke in odprta — gledališča naših laških signorov. Le nam domačinom, davkoplačevalcem in prevažnemu činitelju vsega gospodarskega življenja: le nam so zaprli vsa gledališča!! In vendar nas gospoda »imajo radi!« Kaj ne gospoda iz nekdane rumene hiše?!

Samomora. Množina samomorov, ki se dogajajo v našem mestu, je res že vznemirljiva. Sinoči že redarji zopet v ulici S. Spirididione dobili neko dekle kakih 15 let, ki je sedelo pred nekimi vratmi in se zvi-jalo v bolečih nadih.

Mlada ženska ni mogla ničesar odgovoriti na redarjevo vprašanje in je kazala le z znamenji, da ne more hoditi. Redarji so jo na to vzdignili in odvedli v bližnjo kavarno »Alla stella polare«, kamor je kmalu došel voz z zdravniške postaje, ki je žensko, zastrupirvo se, odvedel v bolnišnico, kjer je pozneje umrla.

V gozdju pri sv. Ivanu se je pa včeraj zjutraj zastrupil 50-letni brivec Bernard Des-sabata iz ulice Solitario št. 2; prenesli so ga v bolnišnico, kjer je včeraj popoldne umrl. — Vzrok samomoru so bile gospodarske stiske.

Poskušen samomor. Sinoči se je na parniku »Santorio«, ki je plul iz Trsta v Koper, 25-letni težak iz Trsta Peter G. sprl s svojo ljubico, 22-letno Marijo R. Ko je dospel prepri do gotove višine, pograbil je Peter najprej ves denar, ki ga je imel pri sebi (25 kron) in ga vrgel v morje istotako svoj klobuk in slednjič skočil še on za njim. To vide je kapetan dal takoj vstaviti parnik ter ukazal mornarjem, naj skušajo mladeniča s pomočjo parnikovega čolna rešiti. Vse to so izvršili takoj in mornarji so kmali našli plavajočega samomorilnega kadidata, ga prejeli in odvedli na parnik. Dospevši v Koper so mladeniča, čegar stanje je bilo precej nevarno, prenesli v tamošnje bolnišnice.

Prepovedana trgovina. V hotelu »Evropa« je včeraj zjutraj pol. oficijal Kreiner z dvema agentoma aretirat nekega elegantnega moža, ki je prišel tja s štirimi gospicami. Mož je izjavil, da se je slučajno na potu sestal z dotičnimi gospicami in da jim je ponudil svojo službo. Ker pa da umejo samo svoj materini madjarski jezik, ni mogel pol. oficijal ničesar izvedeti od njih. Odvedel je vse skupaj na policijo, kjer je mož, ki se imenuje za Marka Goldschläger, spremenil svojo pripovedko in rekel, da je vzel svoje spremljevalke iz neke zloglasne hiše v Budimpešti in da jih pelje sedaj v Buenos-Ayres v Ameriko, kjer ima on tako hišo. Dame so pripovedovale, da jih je Goldschläger zabil seboj, obljubivši jim cela bogatstva. Vso lepo družico so poslali mesto v hotel »Evropa«, v oni znani brezplačni »hotel« v ulici Tigor.

Sod in poln kakor sod. Redar je aretirat včeraj zjutraj na Corsu nekega težaka, ki je valil pred seboj velik sod in je bil tudi sam nabit kakor sod. Ker sta oba soda nekako čudno kobacala po Corsu, tako, da so se pred njima tresle od strahu izložbene šipe in druge na Corzu nahajajoče se stvari, bilo je pač pametno, da sta oba končala v »lunknji«.

Dražbe premičnin. V petek, dne 31. maja ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin:

v ulici Molin a Vento št. 62, kolesa; v ulici Ghega št. 2. in v ulici della Stazione št. 2, krčmarska oprema, vino, sodi, železna blagajna, sodi in stolice; v ulici Bastione šte. 12, hišna oprava in razno; v ulici Paduina št. 1, oprema v zalogi; v ulici Stadion št. 2, skrie.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 25.6, ob 2. uri popoldne 26.6 C°. — Plakomer ob 7. uri zjutraj 759.9. — Danes plima ob 8.20 predp. in ob 7.35 pop.; oseka ob 5.19 predpoldne in ob 11.19 popoldne.

«Slovenska zadruga», glasilo slovenskih posojilnic in gospodarskih zadrug ter «Centralne posojilnice slovenske» v Krškem, bo odslej prinašala razen spisov narodno gospodarske vsebine tudi razprave o domači in narodni vzgoji, ker slovensko učiteljstvo ne more še ustanoviti samostalnega lista o tej stroki, kakor se je to povdarjalo tudi na shodu jugoslovanske učiteljske «Zaveze» na Bledu.

Slovenska deška šola družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu priredi dne 29., v slučaju neugodnega vremena pa dne 30. junija t. l. vrtno veselico s petjem in igro na korist družbe sv. Cirila in Metoda. Slavna pevska društva so naprosena, da se o določanju svojih veselje blagovole ozirati na to.

«Zveza tržaške slovenske mladine» priredi svojo veselico dne 9. junija 1901 na vrtu »Narodnega doma« pri sv. Ivanu. Toliko na znanje drugim bratskim društvom.

Odbor.

P. n. gg. člani »Slovanske čitalnice« v Trstu se opozarjajo, da bo v soboto dne 1. junija t. l. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih redni občni zbor z običajnim dnevnim redom.

Razvitje zastave »Kola«. Odbor pevskega društva »Kola« nam javlja, da bo slavnost razvitja društvene zastave v nedeljo dne 21. julija t. l. Vspored in druge podrobnosti se objavijo pravočasno.

Za žensko podružnico družbe sv. Cirila in Metoda je nabrala g. Karla Nachtigal na ženitnini njenega brata 13 K 20 st. (kar je bilo že objavljeno, a ne jasno), gosp. Srebotnjak je daroval 1 K.

Izlet društva »Pravnik«. Dne 16. junija t. l. priredi društvo »Pravnik« izlet v Trst. Izletniki izstopijo na Opčinah, kjer bo zajutrek in se podajo potem po Štefanijski poti peš na Prosek, kjer bo skupen oked.

Vesti iz ostale Primorske.

«Narodna zveza». S Koperščine nam pišejo: Za namerjano »Narodno zvezo« je splošno zanimanje. Skoro vsa narodna društva v okraju koperskem se obljubila svojo udeležbo. Želeti bi bilo samo, da se ta lepa ideja tudi realizira. Zato pozivljamo vse rodoljube tem potom še enkrat, da se udeležijo tozadavnega posvetovanja v Dekanih dne 2. junija. Posvetovanje se bo vršilo v prostorih društva »Zrinjski« (ne v občinski hiši) ob 4. uri popoldne.

Iz Dekani nam pišejo: Naznanja se na splošno vedenje, da shod, namenjen za nedeljo dne 2. junija t. l. v Dekanih zaradi pogovora o ustanovitvi zveze med pevskimi in drugimi društvi v okraju koperskem, se bo vršil, zavoljo večje udobnosti udeležencev, v prostorih društva »Zrinjski« (v vasi Dekani), ne pa v prostorih občinskega urada, kakor je bilo naznanjeno prej.

«Nesreča v Gročani». Sinoči si je 78-letna kmetica Neža Raeman iz Gročane, ko je delala na polju, po nesreči s srpom prerežala trebuh. Rana je zelo nevarna in je malo upanja, da bi revica okrevala. Takoj po noči so starko prepeljali v tržaško bolnišnico.

«Grozna tragedija v Kopru». Predsinoči se je dogodila v Kopu grozna tragedija: finačni stražnik v penziji, Sebastijan Gal, je hotel umoriti svojo soprogo Lavro roj. Moro in se je potem sam obesil. Sebastijan Gal je služil do svojega 43. leta v finančni straži in je lani po 24. letih svoje službe zaprosil pokoj, ker je bil užaljen radi neke krivice, ki se mu je baje dogodila v službi. Prosil je za povišanje v službi, a ga je nekdo drugi preskočil. Dobival je 80 K mesečne penzije; po upokojujenju je dobil provizorno službo v tržaških javnih skladiščih, a je bil kmalu odslovljen, od tega časa pa se je njegov, prej veseli značaj, popolnoma predrugačil in postal je molčeč in otožen.

Predvčerajšnjim zvečer je njegova soproga spravila v postelj vse svoje tri otroke: 10-letnega Josipa, 3-letnega Viljema in jednoletno Rozo, ter se na to podala s svojim soprogom v drugo sobo. Črez nekoliko časa se je najstarejši sin Josip naenkrat prebudil iz spanja in slišal obupno vpitje svoje matere v sosednji sobi; hitel je torej tja in zagledal grozen prizor: mati je ležala na tleh in oče jo je bil s kolom po glavi. To vidé je začel sinček upiti na pomoč, na kar je oče izpustil mater in stekel za njim ter ga hotel pobiti. Sinček je na to pobegnil v svojo sobo, kamor mu je oče tudi sledil. Ko je hotel oče zamahni s kolom, vprašal ga je sinček: čemu da ga hoče ubiti?! Očetu je omahnila roka in je ostal ob zidu kakor okamenel.

Soproga se je bila med tem pobrala in zbežala po stopnicah iz hiše.

Tudi 10-letni Josip je pobegnil iz hiše, a spominivši se svojega malega brata in sestrice, je začel upiti na pomoč in se zopet vrnil v hišo. Šel je najprej v sobo, kjer sta bratec in sestra mirno spala, kakor da ne bi se bilo ničesar pripetilo. Očeta ni našel v sobi, tudi v sosednji sobi ga ni bilo. Preiskal je vse, a zastoj. Slednjič je šel v podstrešje, kjer je našel očeta nad stopnicami viseti mrtvega.... Fant, vidé, da se je oče obesil, je zbežal z grozo iz hiše, ter se ravno na vratih srečal z mestnimi redarji; ti so šli v podstrešje in prerežali vrv, na kateri je visel nesrečni samomorilec, a bilo je že prepozno. Gal ni dal več znamenja življenja od sebe. Njegovo ženo so bili med tem spravili v bolnišnico. Nje rane so zelo nevarne. Temenica jej je prebita in roka ranjena; težko da bi okrevala. Gala so prenesli v kapelo pokopališča koperskega.

«Šolske razmere v župniji Predloški. (Zvršetek). Okrajni šolski svet je zopet naložil krajnemu šolskemu svetu v Dekanih, da naj nemudoma poišče drug prostor za novo šolo.

Dne 25. januarja 1899. je prišla zopet ravno ista komisija na Črnikalski občinski pašnik, tako imenovani »Kanelice«, prav na samoti in so napravili zapisnik, da je na tej pusti samoti sezidati novo šolo. Vsa prigorvarjanja domačih ljudi in vaških predstojnikov so bila zastoj proti prostoru na »Kanelicah«.

Vaški predstojniki iz vasi Črnikal, Rozar, Loka in Brezovica so se podali dne 27. januarja 1899 k okrajnemu šolskemu svetu v Koper, s prošnjo, da naj se šola zida v Predloki pri župnišču. Tam so vdobili odklonjevalen odgovor: Vi nimate nikake pravice zapovedovati, kje da naj zidamo šolo, ker nova šola se ne bo več zidala v Predloki pri župnišču.

Potem so sklenili vaški predstojniki, zgoraj omenjeni, napraviti prošnjo, da se nova šola ne bi zidala na samoti »Kanelice«, ampak bi se za obširno župnijo zidale tri enorazredne šole, ne na samoti, temveč v vaseh, to je: ena šola v Črnikalu, ena v Rozarju in ena v Bezovici. Šolo v Bezovici bi obiskovali otroci iz Loke, ker je daljave samo četrt ure; iz Podpeča bi bilo daljave samo pol ure. Za vas Zazid naj bi se pa napravila pomožna šola. Zapomniti si je treba, da Rozar ima 80 otrok za šolo, Črnikal 60, Loka, Bezovica in Podpeč, okoli 90 otrok in Zazid za pomožno šolo kakih 30 otrok. Po tem sklepu so tudi po odvetniku dru. Gregorinu v Trstu napravili dne 15. februarja 1899 prošnjo na okr. šolski svet v Kopru, a, žalibog, prošnja ne more priti še danes do rešitve.

V februarju tega leta, to je po preteku dveh let, je zopet okrajni šolski svet v Kopru dal naiogo krajnemu šolskemu svetu v Dekanih, naj skliče novo pregledno komisijo. Komisija je bila sestavljena iz gg.: Ivana Mahnič, župana v Dekanih, Ivana Kureta, nadučitelja v Dekanih, okrajnega zdravnika, okrajnega šolskega nadzornika in občinskega tajnika Josipa Bubnič, ki so zopet določili prostor pri župnišču za novo šolo v Predloki. Prve dni marea t. l. je prišel, na vabilo g. župana, g. Indof iz Trsta, da napravi načrt za dvorazredno šolo v Predloki. Dne 8. maja t. l. je imel okrajni šolski svet v Dekanih svojo sejo, v kateri je, na predlog velesposlovanega gospoda Šiškovica, zavrgel načrt za dvorazredno šolo v Predloki in to z vsemi glasovi proti onemu predsedniku. Vsega tega prepira so krive šolske oblasti, ker so se izjavile, da nova šola se ne bo več zidala v Predloki pri župnišču. Na to so se oglasile razne stranke, kakor: g. Šiškovič, g. Bordon, sosebno še Rozar.

Naš gospod župan Ivan Mahnič, kakor predsednik okrajnega šolskega sveta, nima prave energije. Ako ga je prosil g. Šiškovič mu je zagotavljal, g. Bordonu ravno tako in Rozarem je tudi obetal! S Predloke pa sam šole ne more odnesti, tako, da je sam zašel v škripec in ne ve, kaj bi počel!

Ako bi šolske oblasti hotele vstreči ljudstvu in potrebam šolskega pouka, morale bi podpirati prošnjo, vloženo po vaških predstojnikih, oziroma obč. svetovalecih in obč. odbornikih te župnije Predloške, katera prošnja se nahaja na okrajnem šolskem svetu v Kopru. Višje šolske oblasti, bi morale priznati, da za 240 otrok v naši župniji ne more zadostovati en sam učitelj tudi ko bi bili vsi v bližini šole. Naša župnija pa obsega tri in pol ure hoda, je torej neobhodno potrebno, da se ustanove tri enorazredne šole in ena pomožna.

Še z necega družega stališča bi morale višje šolske oblasti jemati ozir na prošnje za nove šole. Po novem zakonu se tirjajo šolske takse po 6 kron na leto za vsakega šolo obiskujočega otroka, bre ozira na učiteljske moči. Mi pa imamo na 160 otrok le enega učitelja, a na mestu bi bili najmanj trije.

Vesti iz Štajerske.

«Volitev na Teharji. Po »Slov. Narodu« posnemamo: Predvčerajšnjem se je na Teharji vršila občinska volitev ob ogromni udeležbi in silni volilni borbi. Takrat so delavci štorske tovarne prvokrat nastopili kakor volilci usled osebnega dohodninskega davka. — Vsi ti so morali na komando štorske tovarne voliti nemške kandidate. Izvoljeni so bili v 3. razredu štirje narodni kandidati in ravnatelj štorske tovarne. Za šestega odbornika so morali žrebat ter je odločil žreb za nemškutarja. V 2. razredu so izvoljeni 4 narodni, 1 nemškutar in Karl Koštomaj. Ta je bil izvoljen od obeh strank, a je po volitvi pristopil k nemškutarjem. V prvem razredu so zmagali nemškutarji z 9 proti 8 glasov. Izid je torej neugoden za narodno stranko, ker je v občinskem odboru 8 narodnih odbornikov in 10 nemškutarjev. Dopisnik »Slov. Naroda« trdi, da bi imela narodna stranka lahko v prvem razredu jednako glasov z nemškutarsko, ako ne bil Ignac Cajhen, gostilničar in po sestnik izostal od volitve vsled česar bi bil odločal žreb in bi bilo možno, da bi bilo izžrebanih tudi nekaj narodnih kandidov.

V kolikor je možno sošiti od daleč, bi bila narodna stranka morala zmagati vsaj v 2. in 3. razredu in vsiljuje se misel, da je bilo premalo previdnosti o izbiranju kandidatov. Ali pa je tudi na Štajerskem začel strankarski boj razjedati narodno organizacijo.

Razne vesti.

«Šestorčki. Srbski listi poročajo, da je soproga višega svečenika Arhangela v Belemgradu povila hkratu 6 otrok, 3 dečke in 3 deklice.

Povišanje neaktivnih kadetov in jednoletnih prostovoljcev. Minister domobranstva je odredil z naredbo-okrožnico od 23. t. m., da se vsi neaktivni kadeti, kateri niso častniški namestniki ali pa pravi naredniki (in istomestniki v drugih strokah) s 1. junijem t. l. povišajo v narednike (in istomestnike). V bodočnosti se ima, po dovršenem preizkušnjem letu, pripoznati ta šarža vsem jednoletnim prostovoljcem in drugim častniškim aspirantom, ki so z dobrim vspehom prestali skušnjo za neaktivne častnike in katerim se je v izvenslužbenem razmerju pripoznala zmožnost, da postanejo častniki.

30.000 kron znaša glavni dobitok srečkanja »Concordia«. Opozarjamo naše cenjeaje čitatelje, da se bo vršilo srečkanje neprekleno dne 25. junija 1901.

Brzjavna poročila.

Zanimiva pravda.

DUNAJ 30. (B.) Trgovinsko sodišče se je bavilo s tožbo nekega pasažerja električne cestne železnice na odškodnino za nezgodo, pripetivšo se mu med vožnjo. Sodišče je odklonilo prigovor inkompetence, dvignjeni od družbe za električne cestne železnice na podlagi zakona o dolžnem jamstvu železnice, in je utemeljilo svoj sklep s tem, da je verjeti napovedbi tožitelja, da je nastala transportna pogodba. O zahtevah samih se odloči na posebni razpravi.

Državni zbor.

DUNAJ 30. (B.) — Zbornica poslancev. — Po prečitaniu došlih spisov in rešenju formalij, je zbornica prešla na dnevni red t. j. v nadaljevanje splošne razprave o predlogi o vodnih cestah. Po zaključnem govoru generalnega poročevalca dr. Mengerja je zbornica z 221 glasovi proti 25 odklonila predlog posl. Wolfa za odloženje razprave ter je sklenila z 200 glasovi proti 47, da je preiti v podrobno razpravo. Potem je začelo posvetovanje o § 1—4.

Poštni konflikt na Turškem.

CARIGRAD 29. (B.) Poslaniki Avstro-Ogerske, Francije in Anglije so sklenili, da odgovore na včeraj naznanjeno noto turške vlade, in sicer izjavljajo ti trije poslaniki v svojem odgovoru, da so njih note od 20. maja imele le ta namen, da vzamejo na zna znanje ustmene izjave Tefik paše v stvari poštnega konflikta. Poslaniki pridajejo, da je Tefik paša pripoznal resničnost not od 30. maja, ne prepustčajo torej niti kake interpelacije, niti nekakega predrška teh not. Ker so dotične vlade zadovoljne po pojasnilih Tefik paše, smatra se ta prigodek kakor končno rečen.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 30. (B) Glasom uradnega izkaza izgub je bilo v zadnjem tednu v južni Afriki 42 mož ubitih in 599 ranjenih. Večina njih v bitki med Bethelom in Standertonom.

Kuga.

HONGKONG 29. (B) Uradno javljajo: V tednu, završenem s 25. majem, je obolelo za kugo 200 ljudi, umrlo pa 187.

Armenci, ki ne smejo stopiti na turška tla.

CARIGRAD 29. (B) Armencem turškega, ruskega in amerikanskega državljanstva, došli iz Rusije in Amerike, j. formalno prepovedano stopiti na turška tla.

Iz ogrske delegacije.

DUNAJ 30. Vojni odsek ogrske delegacije je pričel podrobno razpravo o ordinariju vojske.

Smrt grofa Bismarka.

WARZIN 30. (B) Višji predsednik vshodne Pruske, grof Bismark Schönhausen, je umrl danes zjutraj po kratki bolezn.

Kopališče Buchler
se odpre
dne 1. junija.

Velika zaloga

pohištva in tapetarij po najnižjih cenah.
Via Chiozza št. 5. I. (Sala Tersicore.)
Odperto od 9. do 1. in od 3. do 8. ure zvečer. Prosi se za blagohoten obisk, da se v resničnosti vsakdo prepriča.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.
• T R S T •
TOVARNA: **Via Tesa, vogal**
Via Limitanea
ZALOGE: **Piazza Rosario št. 2** (šolsko poslopje)
in **Via Riborgo št. 21**
Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIK ZASTONJ IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEC
pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)
priporoča svojo
bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke.
Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odpošiljatev je poštne prosta.
Prezema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.
Za mnogobrojne naročbe se priporoča
Josip Stantič
čevlj. mojster

Tomsig Ludvik

v Gorici, ulica Morelli št. 30.

DELAVNICA

za pozlačevanje in dekoracije.

Sprejema vse v to stroko spadajoče poprave, toliko za cerkve kolikor za zasebnike. Velika in izbrana zaloga latev za okvirje in drugih predmetov po zelo nizkih cenah.

Kdor potrebuje žaluzije, tkane lesene ali pletene rolete, železne ali lesene zatvornice, za prodajalnice, naj se obrne naravnost na

Prvo hrvatsko tovarno žaluzij roletov, lesenih in železnih zatvornic in kartonaže

G. Skrbić

ZAGREB

Medulićeva ulica številka 16.

Ceniki brezplačno in franko. Varnost se potvrdjuje zastopnikov, ki zahtevajo denar v naprej.

Ugodna prilika.

V ulici Nuova, nasproti lekarni Zanetti se nahaja velik izbor

NAOČNIKOV

v jeklu, niklu, zlatem aluminiju in srebru iz najslavnejših tovarn in periskopičnimi lečami od 25 novč. više.

Naočniki so zdravniško predpisani.

Moderne lornjete izdelane v želatino kost, dalnoglede za kopno, za pomorje in gledališče.

Termometri za mrzlico, barometri in povekševalne leče po ugodnih cenah.

Sprejemajo se poprave.

Jakob Kosmerlj

— TRST —

ulica ss. Martiri št. 16
nasproti Komando Marine.

TRGOVINA

jestvin in kolonijalnega blaga, delikates in konserv.

Izbor raznih vin in likerjev.

Imam tudi filijalko v ulici Bastione št. 2, nasproti ženskem liceju.

Priporočam se p. n. občinstvu in sem najudanejši

Jakob Kosmerlj.

Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje.

PODJETJE ZIMOLO - TRST

Prvo podjetje

za pogrebne svečanosti
ustanovljeno leta 1876.

Pisarna: Corso 41 - Zaloga: ul. Istituto 15
Telefon št. 141 - Telefon št. 145

Sprejemajo se pogrebi v veliki gali in I., II., III. IV. razreda; prevzi mrličev v tuje in inozemstvo; katafalki v cerkvah za pogrebne svečanosti.

Izvršuje pogrebe v popolno črni, v zlato-črni, srebrno-črni in zlato-modri barvi.

Velika zaloga kovinskih krst, navadnih in najbogatejših; krst iz trdega lesa s kovinskimi okraski; vloženo cinasto krsto ali brez nje; lesenih krst; belo in črno lakiranih; vencev iz umetnih cvetlic v porcelanu ali biserih.

Prodaja na drobno in na debelo oblek iz atlasa organin, umetnih cvetlic, napisov zlato-srebrnih in sploh vsakovrstnih pogrebni predmetov.

Zahvala.

Podpisana rodbina se iz dna srca zahvaljuje na tolikih dokazih sočutja povodom smrti nje nepozabne hčere in sestre

Ljudmile.

Osobito nas je ganilo v sree, ko smo videli toli ogromno udeležbo na sprevedu. Zahvaljujemo se torej velečastitemu gosp. župniku Kjuderju, slavnemu pevskemu društvu »Adrija« za ganljive žalostinke pred hišo, v cerkvi in na pokopališču, ter vsem onim stotinam in stotinam, ki so prihiti počastiti spomin pokojnice in jo spremit na zadnji poti ter s tem tolažiti nas v veliki žgoči žalosti.

Hvala in Bog plačaj!

BARKOVLE, pri »Rumeni hiši«, dne 30. maja 1901.

Rodbina Andrej Pertotova.

A. Thierry-Jeveau balsama

Vijte nekoliko na ščetko za zobe, da očistite dobro vaše zobovje ter da jih ohranite pred pokvarjenjem in pomirite zobobol. — Pristno se zeleno varnostno znamko »nuna« in na kovinski kapici (zamašku) vtisnjeno tvrdko: Edino pristno. Prodaja se v mnogih lekarnah po pošti franko 12 malih ali 6 velikih stekl. 4 K. Steklenico na poskušnjo z navodilom uporabe in izkazom zaloga celega sveta pošilja po predplačilu. Neštevilno priznanih pism je na razpolago in dohajajo izdelovalcu vsaki dan.

1 K 20 stot. A. Thierry-ja tovarna v Pregradi pri Rogatcu (Rohitsch-Sauerbrunn). Čuvajte se ponarejanj in pazite na zeleno znamko »nuna«, ki je registrirana v vseh naprednih državah.

IVAN TOMAŽIČ

trgovec.

Trst. — Ulica Molino a vento št. 3 (prej I. Prelog.) — Trst.
(Blizu trga stare mitnice stara cesta na Reko).

Priporočam slavnemu slovenskemu občinstvu v mestu, okolici in na deželi svojo

ZALOGO JESTVIN

katero imam vedno dobro preskrbljeno z raznovrstnim blagom, kakor moke, otrobov, koruzo, ovsa, kave, sladkorja, riža ter drugih domačih in tujih pridelkov, kakor tudi najfinije testenine iz prve slovenske tovarne Žnidaršič & Valencić v Il. Bistrici.

Nadalje imam tudi najboljše dvakrat rafinirano žveplo in modro galico (vitrijo). Vse navedeno blago dajam po najnižjih cenah, tako, da se ne bojim nikakoršne konkurence. S poskušnjo se lahko vsakdo prepriča! Hvaležno sprejemam tudi naročila ter se postavijo na dom oziroma na postajo v Trstu po povzetju. Ker bom stregel le z dobrim blagom in zmernimi cenami, se nadejam da me bo slav. občinstvo v mestu in deželi podpiralo, se beležim udani

Ivan Tomažič.

N.B. Moja zaloga je prva in edina v Trstu s samo slovenskim napisom.

Srečkanje neprekljčno
25. junija 1901.

Glavni dobiček v vrednosti
30.000 KRON

Srečke „Concordia“
po 1 krono.

priporočajo:
Josip Bolaffio, Mandl & C.o,
Mercurio Triestino, Ig. Neumann, Henrik Schiffmann, Josip Zoldan.

Prvo primorsko podjetje za razpošiljanje in prevažanje pohištva

Rudolf Exner

Trst. — Via Squero nuovo 7. — Trst.
Telefon 847.

Specijalno bavljenje za inmagaciniranje pohištva. Pakovanje vsake vrste se izvrši na najboljši način in po zmernih cenah. Nakladanje in prevažanje pohištva po železnici in morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor tudi iz hiše po celem mestu ali okolici s patentovanimi velikimi vozovi najnovejše konstrukcije.

Sprejemanje posameznih kovčkov, zabojev, košev itd. za inmagaciniranje.

Sprejemajo se pošiljatve vsake vrste in kamor si bodi.

Cene zmerne.

Albert Brosch

Trst. — Via S. Antonio 5. — Trst.

Kožnar in izdelovalec kap
Odlikovan na razstavi v Trstu 1882.

Velika zaloga kožuhovine in kap za civilne in vojaške osebe.

Izvršuje poprave z vso točnostjo in skrbjo ter shranjuje vse kožuhovine in obleke za zimo z jamstvom proti molen in ognju.

A. BUCHBINDER

Trst. — Via Riborgo 27. — Trst.

Zaloga mēbljev, kovčkov, potnih torb po cenah, da se ni bati konkurence.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Restaurant SILBEREGG

Via Ghega št. 9 A.

najugodnejša gostilna

PLZENSKO PIVO SILBEREGG
po 24 novč. liter.

Namizna vina in v buteljkah
zajamčeno pristna

Izvrstna italijanska in nemška kuhinja.
Kosila in večerje od 20. novč. više.

Pivo v buteljkah

iz zaloge

SILBEREGG (G. E. POHL),

Via Zovenzoni št. 2.

Tam se nahajajo tudi najpristnejša vina: opollo, istrsko črno in belo.

Podpisani odvetniki naznajo, da bodo imeli od 1. junija t. l. naprej svoje pisarne odprte ob delavnikih od 8 ure zjutraj do 4 pop., ob nedeljah in praznikih pa od 9 predp. do 12 op.

Trst, dné 18. maja 1901.

Dr. Josip Abram, Dr. Gustav Gregorin,
Dr. Matej Pretner, Dr. Otokar Rybar.

Matelić Ivan v Trstu Piazza Piccola št. 1. si časti naznaiti, da je otvoril prodajalnice izgotovljenih oblek za gospode in dečke. Sprejema naročbe po meri, katere izvršuje po najnovejši modi in elegantno. Bogat izbor vzorcev novostnih snovi na upogled. — e toplo priporočil blagonaklonjenosti slavnega občinstva.

Nova mlekarina pristave v Kočah vdobiva vsak dan sveže mleko, smetano in stolčeno smetano. Ulica 8. Giovanni št. 3 v Trstu.

Prodaja vina „Ai Maestri“

v ulici Valdirivo št. 7. Od danes naprej se prodaje istrski teran po 32 novč. za na dom po 30 novč. liter. Rebula iz Brd po 32 novč. liter. Vinski očet po 12 novč. liter. Mrzle jedi v velikem izboru vedno pripravljene. Pivo I. vrste po 20 novč. liter. Na debelo po zelo ugodnih cenah.

Velika zaloga koles, šivalnih strojev, kakor tudi pripadkov. Mehanična delavnica, poprave vseh sestavov. Cene niske. Trg S. Catterina št. 2.

Mladenka, 15—17 let stara, iz dobre hiše in z dobrimi spričevali se sprejme takoj v pekarno in sladničarno kot prodajalka. Znanje italijanskog jezika ni neobhodno potrebno. Prosilke naj se oglašijo pri upravi našega lista v ulici Molin piccolo 3. II.

Zalogo vsakovrstnega jedilnega olja in kolonijalnega blaga na drobno in na debelo kakor tudi naročbe v okolico in na deželo priporočam udani Anton Černe, v Trstu, ulica Benvenuto št. 2.

Važno oznanilo!

Podpisani smatra si v dolžnost javiti, da se VINA iz VISA, KASTELOV pri SPLITU, ISTRJE in BELA VINA iz VISA, ki se prodajajo v njegovi zalogi, analizirana in stavljena pod stalno kontrolo zavoda za kemično analiziranje, ovlaščene od c. kr. avstrijskega ministerstva. Zato se stavlja na vse sode in boteljke kontrolna in garancijska znamka št. 137. To določbo je izdalo visoko c. kr. notranje ministerstvo radi pregestega kvarjanja vina, ki stavlja v resno nevarnost ljudstvo.

Kdor si torej vkupi vino v moji zalogi, je gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovi, nego da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo dajati bolnikom in konvalescentom, ker analizacijski zavod stavlja pod svoje varstvo samo ona vina, ki so čista in imajo vso potrebno vsebino, ki jo morajo imeti najfinjša vina.

CENE:

Istrski teran	liter po 32 novč,
Vino iz Kastelov pri Splitu	34 "
Fino vino iz VISA	34 "
Vino Opollo	38 "
Belo vino iz VISA	40 "

Zahtevajte vselej jamstveno znamko.
Josip Tami
ulica Legna št. 6 (Dvorisče)

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika z razpečevanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in srečk. Ponudbe pod naslovom Ludwig Oesterreicher v Budimpešti, VIII Deutschgasse, 8.

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda
za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/4 %	30-dnevni odkaz 2 1/2 %
30- " " 3 1/4 %	3-mesečni " 2 1/2 %
	6- " " 2 1/2 %

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse v krepot z dnem 24. junija, 28. junija in odnoso 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

v vredn. papirjih 2 1/2 % na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropave, Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec, Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomeu, Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez stroškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1 % provizije.
Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predjmi.

jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.

Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohrano.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske in italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati in srebrni denar, zlati avstrijski bankovci itd. po godbi

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX